

особливостей фізичного розвитку з перерахунком результатів дослідження у бал дозволило отримати інтегральну оцінку морфофункціонального розвитку.

Ключові слова: анатомо-фізіологічні особливості, діти 4–6 років, шкала оцінок.

ОЦЕНКА УРОВНЯ РАЗВИТИЯ АНАТОМО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ДЕТЕЙ 4–6 ЛЕТ

Сергей ГАВРИШКО

Мукачевский гуманитарно-педагогический институт

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы оценки уровня физиологических особенностей детей 4–6 лет. Предложенная комплексная индивидуальная оценка особенностей физического развития с перерасчетом результатов исследования в баллы даст возможность получить интегральную морфофункциональную оценку.

Ключевые слова: анатомо-физиологические особенности, дети 4–6 лет, оценок.

ESTIMATION OF LEVEL OF DEVELOPMENT OF ANATOMY-PHYSIOLOGICAL FEATURES OF 4–6 YEARS-OLD CHILDREN

Sergiy GAVRYSHKO

Humanity-pedagogical institute of Mukachevo

Abstract. The state and dynamic of development of determinate, the system of the physiological peculiarities of 4–6 year-old children is worked out. It's contains: complex testing of individual peculiarities of physical development, conversion the results into marks according mark scales and determination of the integral estimation of anatomy-physiological peculiarities.

Key words: anatomy-physiological peculiarities, 4–6 year-old children, the mark scales.

КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Світлана ГВОЗДЕЦЬКА

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Постановка проблеми. У зв'язку з погіршенням екологічної незадовільним станом охорони материнства, а також високим рівнем захворюваності і травматизму, кількість дітей з різноманітними обмеженнями життєдіяльності неухильно зростає. Значну частину серед них займають діти з затримкою психічного розвитку.

Позитивний вплив фізичних вправ на розвиток рухових якостей і психічних функцій у дітей з інтелектуальними вадами вивчався такими вченими, як Б.В. Сермеєв [4], А.С. Самилічев [3]; Т.М. Лазоренко [1]; В.М. Шмаргун [5]; С.Ю. Максимова [2] та інші. Разом з тим, у цих роботах недостатньо і фрагментарно висвітлена роль рухової діяльності в корекції психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.

Розглядаючи зміст занять з фізичного виховання дошкільників із затримкою психічного розвитку, можна констатувати, що на сьогодні більшість програм зорієнтована на "умовно" здорових дітей. Тому більшість спеціалістів з фізичного виховання дітей із затримкою психічного розвитку змушені модифікувати програми, які використовуються в роботі зі здоровими дітьми або з дітьми з розумовою недостатністю у відповідності з можливостями своїх вихованців.

У зв'язку з цим, метою нашої роботи було розробити та науково обґрунтувати методику занять з фізичного виховання, спрямовану на корекцію фізичного і психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.

Для досягнення мети були поставлені такі задачі:

1. Встановити особливості рівня фізичного, психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.
2. Визначити напрямки корекційної роботи на заняттях з фізичного виховання та обґрунтувати використання ефективних засобів для корекції фізичного і психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.
3. Розробити й експериментально апробувати авторську методику занять з фізичного виховання для дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.

Методика дослідження. Вивчення рівня фізичного розвитку відбувалось за антропометричними показниками: довжини, маси тіла та обводу грудної клітки у дітей зростомір, медичні терези з точністю до 10-15 грамів, сантиметрова стрічка. Вивчення рівня психічного розвитку відбувалося за методикою професора Максимової Т.П. (1998 р.). Визначення особливостей фізичної підготовленості відбувалося за методикою професора Чернищенко Ю.К. (1998 р.)

Дослідження проводилося на базі Сумського реабілітаційного закладу №34, спеціального відділення при загальноосвітній школі-інтернаті ім. Супруна, спеціального відділення при Правдинської загальноосвітній школі-інтернаті для дітей із затримкою психічного розвитку.

У дослідженні прийняло участь 116 дітей старшого дошкільного віку, з яких 52 дітей з нормальним психічним розвитком (32 хлопчики і 20 дівчаток) і 64 дитини із затримкою психічного розвитку (27 хлопчиків і 37 дівчаток). У педагогічному дослідженні прийняли участь 2 групи дітей із затримкою психічного розвитку: експериментальна – 26 дітей (14 хлопчиків та 12 дівчаток) та контрольна – 26 дітей (14 хлопчиків та 12 дівчаток).

Результати досліджень та їх обговорення. Нами був проведений аналіз розвитку дітей з вадами психічного розвитку по Сумській області з 2000 по 2004 рік. Результати показали, що, як і загалом по Україні, так і по Сумській області, кількість дітей зростає із року в рік, що свідчить про необхідність вивчення особливостей та актуальність обраної теми.

Для вирішення поставлених завдань нами вивчалися особливості фізичного, психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку у порівнянні з нормально розвинутими однолітками.

У результаті досліджень фізичного розвитку було встановлено, що за антропометричними показниками діти із затримкою психічного розвитку майже не поступалися своїм нормально розвинутим одноліткам.

Результати досліджень психічного розвитку показали, що діти старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку мали достовірно нижчий рівень сформованості уваги, пам'яті, мислення ніж їх нормально розвинуті однолітки.

Дослідження фізичної підготовленості показали, що діти із затримкою психічного розвитку за всіма показниками поступалися своїм одноліткам з нормальним психічним розвитком. Особливо це стосується таких фізичних якостей, як швидкість та спритність.

На основі отриманих результатів дослідження була розроблена методика проведення занять з фізичного виховання, спрямована на корекцію фізичного і психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.

Для обґрунтування методики занять з фізичного виховання нами були визначені напрямки корекційної роботи для дітей даної категорії:

- основний напрямок був спрямований на розвиток необхідних рухових вмінь і навичок в основних рухах;
- загальнорозвивальний напрямок був спрямований на підвищення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовленості;
- коригуючий напрямок був спрямований на корекцію психічного розвитку дітей, а також на розвиток фізичних якостей, особливо швидкості та спритності.

Коригуючий напрямок роботи включав у себе вправи на координацію, вправи на дрібну моторику, асинхронні та артикуляційні вправи, заспокійливі вправи та інші, які були спрямовані на корекцію недоліків психічного і фізичного розвитку у дітей із затримкою психічного розвитку.

Важливе місце в корекційній роботі займали блоки рухливих ігор, які сприяли покращенню таких психічних процесів, як відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, увага, а також розвитку дрібної моторики та психофізичних якостей.

Для підвищення ефективності корекційної роботи ми використовували спеціальні методичні прийоми з усунення існуючих недоліків у психічному і фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.

З метою обґрунтування впливу розробленої нами методики на показники фізичного, психічного розвитку і фізичної підготовленості, на початку і в кінці експериментального року були протестовані діти із затримкою психічного розвитку контрольної групи, які займалися за загальноприйнятою програмою виховання і навчання дітей дошкільного віку "Дитина" і експериментальної групи, які займалися розробленою нами методикою.

Проведені дослідження показали покращення показників фізичного розвитку у дітей експериментальної групи на відміну від контрольної.

Так, приріст показників довжини, маси тіла, обводу грудної клітки у дітей експериментальної групи склав у середньому 8,6% у хлопчиків і 10,1% у дівчаток.

У дітей контрольної групи за досліджуваними показниками достовірних змін не спостерігалося.

Порівняння змін, що відбулись за рік занять в експериментальній та контрольній групах, дозволило виявити ефективність запропонованої нами методики в підвищенні рівня фізичної підготовленості (рис. 1).

Рис. 1. Відносний приріст показників фізичної підготовленості у дітей контрольної і експериментальної груп

Найбільший приріст спостерігався в показниках спритності, де він складав 98% у хлопчиків і 88,9% у дівчаток, коли в контрольній групі – 29% у хлопчиків і 43% у дівчаток.

Крім цього, ми спостерігали, достовірне покращення в показниках сформованості психічних функцій: уваги, пам'яті, мислення (рис. 2).

Рис. 2. Відносний приріст показників сформованості психічних функцій у дітей контрольної і експериментальної груп

Найбільший приріст у дітей експериментальної групи відбувся в показниках уваги, де він складав близько 66% у хлопчиків і у дівчаток, коли в контрольній – близько 30% у хлопчиків і у дівчаток.

Висновки

Отже, корекційна спрямованість занять з фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку, з використанням розробленої нами методики, дала можливість покращити фізичний, психічний розвиток і фізичну підготовленість дітей даної категорії.

Література

1. Лазаренко Т.М. Психологічна адаптація до процесу навчання дітей 6-8 років із затримкою психічного розвитку: Автореф. дис. ... канд. психолог. наук. – К., 2001. – 21 с.
2. Максимова С.Ю. Методика физического воспитания на основе ритмической гимнастики сюжетно-ролевой направленности для старших дошкольников с ЗПР: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – М., 2002. – 24 с.
3. Самыличев А.С. К вопросу о теоретических основах методики физического воспитания учащихся вспомогательной школы // Дефектология. – 1997. – № 3. – С. 11.
4. Сермеев Б.В. Фізичній культурі інвалідів – наукову основу // Дефектологія. – 1998. – № 2. – С. 25.
5. Шмаргун В.М. Психолого-педагогічна корекція затримки психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку (на основі занять фізичними вправами в умовах загальноосвітньої школи): Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – К., 2000. – 19 с.

КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Світлана ГВОЗДЕЦЬКА

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Анотація. Статтю присвячено проблемі корекції фізичного, психічного розвитку та фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку, побудованої на основі занять з фізичного виховання. Дослідження розширює уявлення про особливості фізичного розвитку, сформованості психічних функцій та фізичну підготовленість дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку в порівнянні зі своїми нормально розвинутими однолітками.

Ключові слова: діти старшого дошкільного віку, затримка психічного розвитку, корекція, психічні функції, фізичне виховання.

КОРРЕКЦИОННАЯ НАПРАВЛЕННОСТЬ ЗАНЯТИЙ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ СТАРШИХ ДОШКОЛЬНИКОВ С ЗАДЕРЖКОЙ ПСИХИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Светлана ГВОЗДЕЦКАЯ

Сумской государственной педагогической университет им. А.С.Макаренко

Аннотация. Статья посвящается проблемам коррекции физического, психического развития и физической подготовленности детей старшего дошкольного возраста с задержкой психического развития, основанной на занятиях по физическому воспитанию. Исследования расширяют представление об особенностях физического развития, сформированности психических функций и физической подготовленности детей старшего дошкольного возраста с задержкой психического развития в сравнении со сверстниками нормально развитыми сверстниками.

Ключевые слова: дети старшего дошкольного возраста, задержка психического развития, коррекция, психические функции, физическое воспитание.

CORRECTIONAL ORIENTATION OF WORK ON PHYSICAL TRAINING OF THE SENIOR PRE-SCHOOL-AGE CHILDREN WITH A DELAY OF MENTAL DEVELOPMENT

Svetlana GVOZDYETSKAYA

Sumy State Pedagogical University

Abstract. This article dedicated to the problem of psychophysical state correction of the senior pre-school-age children with a delay of mental development which is based at the physical training. The research broadens the notion of physical development peculiarities built mental functions and physical training of the senior pre-school-age children with a delay of mental development in comparison with normally development children of the same age.

Key words: the senior pre-school-age children, a delay of mental development, correction, mental functions, physical training.

КОРРЕКЦІЯ АНОМАЛІЙ І ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОРУШЕНЬ ЗУБО-ЩЕЛЕПНОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ АНАЛІТИЧНОЇ ГІМНАСТИКИ

Наталія ГЕВКАЛЮК

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Постановка проблеми. Щелепно-лицева ділянка представлена сукупністю функціональних систем, які приймають участь у здійсненні ряду життєво важливих функцій організму, таких як травлення, дихання, мовна функція.